

Grotowski otworzy Retroperspektywy

Spektakl „ja, bóg” to wspólne dzieło Tomasza Rodowicza, lidera Chorei i dyrektora artystycznego Festiwalu Retroperspektywy, oraz Joanny Chmieleckiej, wieloletniej aktorki tego teatru. Oboje występują w podwójnych rolach – reżyserów i aktorów. To już drugi spektakl grupy odwołujący się do myśli Grotowskiego. Dziesięć lat temu powstał „Grotowski – próba odwrotu”, przedstawienie odnoszące się nie tylko do zapisanej spuścizny po mistrzu, ale i do osobistej relacji Tomasza Rodowicza i Jerzego Grotowskiego (w końcowym etapie zainteresowania Grotowskiego teatrem współpracowali ze sobą). Równie istotną materią spektaklu były osobiste przeżycia młodych aktorów i próba zbadania, w jaki sposób ich indywidualna wrażliwość rezonuje z tekstami słynnego teatralnego demiurga.

Joanna Chmielecka, aktorka i współtwórczyni spektaklu „ja, bóg” pytana, co się zmieniło w jej odbiorze tekstów Grotowskiego przy ponownej próbie ich odczytania, wspomina, jak bardzo Grotowski się wymyka tym, którzy po latach próbują do jego myśli wrócić. Dąży, szuka tego, co ukryte za zasłoną oddzielającą codzienną rzeczywistość od Prawdy, ale gdy dociera do poziomu najsubtelniejszych energii, ucieka przed ostatecznymi rozstrzygnięciami dotyczącymi istoty Boga czy idei boskości w ogóle. Pozostaje metafizyczny i efemeryczny. Ciekawym kontekstem dla „ja, bóg” jest zdanie wypowiedziane przez Tomasza Rodowicza, że poprzez spektakl chciał wrócić do pytań do Grotowskiego – tych już mu zadanych i tych, który wtedy zadać mu się nie udało.

Na podstawie tego, co można było zobaczyć na otwartej próbie dla mediów, pytania w „ja, bóg” zadawane będą na pewno wnikliwie, nie oszczędzając aktorów ani na cielesnym, ani na duchowym poziomie, które nie są sztucznie oddzielane, tylko zdają się zlewać w jedno (o czym zresztą aktorzy podczas spektaklu mówią). Ruch podkreślany jest światłem, w jednych scenach ciepłym i żółtym, w innych chłodnym, opalizującym fioletem, a prosty drewniany stół okazuje się być bardzo wszechstronnie wykorzystywanym, centralnym czy nawet centralizującym elementem scenografii. Premiera „ja, bóg” planowana jest w dniu otwarcia festiwalu, czyli 23 sierpnia, o godzinie 19 w Fabryce Sztuki.

Międzynarodowy Festiwal Teatralny Retroperspektywy 2019 zbiega się z 15-leciem istnienia Chorei. Jest okazją do podsumowania działalności, sprawdzenia, w jakim miejscu jest grupa i co jest jeszcze do zrobienia, bo istotne jest patrzenie w przyszłość, jak podkreśla Tomasz Rodowicz. Jubileusz jest też dobrym momentem na spotkanie z artystami, którzy na przestrzeni tych lat współpracowali z Choreą, dlatego zaproszono ich do współtworzenia projektów i/bądź prezentacji tego, czym się obecnie zajmują.

- Są to osoby związane nie tylko z działaniami artystycznymi, ale też społecznymi i edukacyjnymi. To artyści, którzy poszli już własną drogą, ale warto pokazać, gdzie i jak działają, w jakim miejscu są – mówi Tomasz Rodowicz. Zaprezentowanych zostanie trzydzieści interesujących teatrów i interdyscyplinarnych grup artystycznych z Polski i z zagranicy – od Rosji, Ukrainy, poprzez Szwecję, po Wielką Brytanię i USA. Prezentacje obejmą nie tylko spektakle, ale też, zgodnie z tradycją Retroperspektyw, koncerty i wystawy.

- Myśl przewodnia Festiwalu „widz/uczestnik/twórca” jest adekwatna do miejsca w którym działamy – podkreśla Tomasz Rodowicz. – Łódź jest bowiem miastem, w którym możliwe jest przecinanie się różnych środowisk, alternatywnych, wystawienniczych, czego najlepszym przykładem są współistniejące festiwale w Fabryce Sztuki. Chcieliśmy otworzyć dla widza możliwość działania, współtworzenia, tam, gdzie będzie chciał i uważał, że to jest możliwe. Oczywiście bez nacisku i bez

gwałtu, jak to już w historii teatru bywało - dodaje.

Dyrektor artystyczny Retroperspektyw podkreśla, że festiwal będzie zaproszeniem do otwartego działania na różnych polach, ale szczegółów nie chce zdradzać. - Chcieliśmy się otworzyć na budowanie nowego języka teatralnego, który jest teraz potrzebny, bo widz jest obecnie bardzo wymagający, a zarazem bardzo „sponiewierany” poprzez różnorodność języków i wszechobecną technologię - dodaje Tomasz Rodowicz.

Szczegółowy program Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Retroperspektywy 2019 można znaleźć pod linkiem <http://www.retroperspektywy.com/pl/>

Paulina Ilska